

POSTANOWIENIE

Dnia 30 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera

w sprawie z odwołania K. Spółki Akcyjnej w K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.
z udziałem zainteresowanego M. T.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 30 marca 2016 r.,
skargi kasacyjnej K. Spółki Akcyjnej w K. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 18 grudnia 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z 30 stycznia 2014 r. oddalił odwołanie K. Spółki Akcyjnej w K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z 8 lutego 2013 r., którą stwierdzono, że M. T. z tytułu zatrudnienia na podstawie kontraktu o profesjonalne uprawianie piłki nożnej u płatnika składek K. S.A. w K. podlega ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu jako osoba wykonująca umowę zlecenia w okresie od 1 stycznia 2010 r.

Sąd Okręgowy ustalił, że K. S.A. w K. (zwana w treści umowy Klubem) zawarła 1 stycznia 2010 r. z M. T. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą „M. [...]” umowę o profesjonalne uprawianie piłki nożnej na czas określony od 1 stycznia 2010 r. do 30 czerwca 2012 r. Umowa była zmieniona aneksem z 1 lutego 2010 r.

Na podstawie przedmiotowej umowy zawodnik (zainteresowany M. T.) zobowiązał się świadczyć na rzecz Klubu usługę polegającą na reprezentowaniu barw K. S.A. w charakterze zawodnika piłki nożnej w zawodach sportowych. Zobowiązał się również do: godnego reprezentowania barw Klubu we wszystkich rozgrywkach sportowych piłki nożnej (w szczególności meczach ligowych, towarzyskich, pucharowych, pokazowych, sparingowych), w których będzie uczestniczył Klub, oraz w trakcie kontaktów z osobami trzecimi i mediami; brania aktywnego udziału we wszystkich treningach i innych zajęciach szkoleniowych zgodnie z planem i harmonogramem ustalonym przez trenera i zatwierdzonym przez zarząd; brania aktywnego udziału w zgrupowaniach i obozach treningowych organizowanych przez Klub; przestrzegania sportowego trybu życia; nieuprawiania sportów mogących grozić kontuzją i powstrzymywania się od wszelkich zachowań, które stwarzają ryzyko powstania urazów lub chorób mających wpływ na właściwe wykonywanie obowiązków profesjonalnego zawodnika piłki nożnej lub na uczestnictwo w zawodach sportowych; przestrzegania postanowień umowy, regulaminów, zarządzeń, uchwał organów Klubu oraz obowiązujących przepisów prawa i przepisów związkowych ŚZPN i PZPN; w przypadku niedyspozycji zdrowotnej - do udokumentowania jej zaświadczeniem lekarskim pochodzącym tylko i wyłącznie od lekarza klubowego lub od lekarza wskazanego przez Klub; ścisłej współpracy z trenerami, masażystami i lekarzem Klubu w zakresie wymiany informacji dotyczących procesu treningowego, stanu zdrowia oraz innych problemów związanych z realizacją kontraktu; poddawania się wszystkim badaniom lekarskim, które Klub uzna za celowe oraz stosowania przez zawodnika wyłącznie środków farmakologicznych uzgodnionych z lekarzem Klubu; stałego podnoszenia poziomu sportowego przez aktywne i zdyscyplinowane uczestnictwo w procesie treningowym zarówno w okresie przygotowawczym, jak i w trakcie współzawodnictwa sportowego; wykonywania obowiązków wynikających z kontraktu w sposób profesjonalny, z pełnym zaangażowaniem; korzystania ze sprzętu sportowego, w tym ubrań i strojów sportowych przekazanych przez Klub; niereklamowania bez zgody zarządu Klubu jakichkolwiek oznaczeń: firm, produktów i usług; niezawierania umów reklamowych, sponsoringowych i marketingowych bez pisemnej zgody Klubu; brania aktywnego udziału w zajęciach grup młodzieżowych

organizowanych przez Klub, jak również wszelkich działaniach i akcjach kształtujących pozytywny wizerunek Klubu, w czasie i miejscu każdorazowo wskazanym przez zarząd lub trenera.

Natomiast Klub zobowiązał się do: zapewnienia warunków do profesjonalnego uprawiania piłki nożnej; zapewnienia odpowiedniej kadry szkoleniowej, odpowiednich warunków treningowych, niezbędnego sprzętu sportowego i wyposażenia potrzebnego do udziału w zawodach; zapewnienia opieki lekarskiej, warunków odnowy biologicznej, sprzętu zabezpieczającego i wspomagającego; zapłaty zawodnikowi należnego wynagrodzenia przewidzianego kontraktem. Strony umowy ustaliły zasady wynagradzania zawodnika. Klub zobowiązał się do zapłaty na rzecz M. T. wynagrodzenia odpowiednio w kwocie: w sezonie 2009/2010 – 17.000 zł miesięcznie plus należy podatek VAT; w sezonie 2010/2011 – 20.000 zł miesięcznie plus należy podatek VAT; w sezonie 2011/2012 – 22.000 zł miesięcznie plus należy podatek VAT. Dodatkowo Klub zobowiązał się do zapłaty indywidualnych premii meczowych oraz dodatkowych nagród za osiągnięcia sportowe.

W umowie ustalono ponadto, że w okresie jej obowiązywania Klubowi, w związku z działaniami marketingowymi, promocyjnymi i reklamowymi, przysługiwać będzie wyłączne prawo do rozpowszechniania „wizerunku” zawodnika. Zainteresowany wyraził także zgodę na pozyskiwanie przez Klub wizerunków zawodnika, jego podpisu i nazwiska, w szczególności przez filmowanie, fotografowanie lub inne utrwalanie podczas meczów, turniejów, sparingów, treningów, festynów i akcji promocyjnych. Zobowiązał się również do uczestniczenia we wszystkich nagraniach radiowych, telewizyjnych i innych akcjach organizowanych przez Klub. Strony ustalił także, że integralną częścią kontraktu są „zasady regulujące stosunki pomiędzy klubem sportowym a zawodnikiem profesjonalnym”, przyjęte uchwałą Zarządu Polskiego Związku Piłki Nożnej nr [...] z dnia 19 maja 2002 r. i stanowiące załącznik do kontraktu.

W związku z zawartą umową zainteresowany miał obowiązek uczestniczyć w treningach, obozach, zajęciach wskazanych przez przedstawiciela Klubu; uczestniczyć w zawodach, do których został wytypowany, oraz brać udział we wszystkich wyznaczonych przez Klub czynnościach związanych z wizerunkiem

Klubu i w działaniach marketingowych. Trener Klubu w ramach swoich obowiązków prowadził ewidencję obecności zawodników oraz grafik zajęć obowiązkowych i określał, kiedy i w jakich terminach zainteresowany ma się stawiać na treningi, zawody i zajęcia związane z działalnością wizerunkowo-marketingową. Wszelkie nieobecności na zajęciach czy meczach były przez niego odnotowywane. Jeżeli były nieusprawiedliwione, to zawiadamiał zarząd Klubu i wtedy podejmowane były sankcje wynikające z kontraktu. Zawodnik nie mógł samodzielnie wybrać, w których zawodach czy innych zajęciach bierze udział, a w których nie. Każdy zawodnik oceniany jest przede wszystkim na podstawie wyników sportowych. Decyzje w przedmiocie wyciągnięcia konsekwencji w stosunku do zawodnika, który nie przestrzega postanowień wynikających z kontraktu, podejmował zarząd Klubu, na podstawie wiedzy trenera lub uzyskanych w inny sposób. O wytypowaniu zawodników na mecz decydował trener Klubu, uwzględniając ich indywidualne dyspozycje. Klub był zobowiązany do zapewnienia stałej opieki medycznej i leczenia zawodników. Zawodnicy korzystali też z prywatnych wizyt lekarskich, operacji, zabiegów w celu przyspieszenia procesu powrotu do gry.

Zainteresowany M. T. został wpisany do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta w W. z datą rozpoczęcia działalności od 1 lutego 2010 r. Działalność gospodarcza zainteresowanego sprowadzała się do świadczenia usług sportowych w zasadzie jedynie na rzecz płatnika składek K. S.A. na podstawie umowy-kontraktu zawartej od 1 stycznia 2010 r. Dla celów ubezpieczeń społecznych odwołująca się traktowała zainteresowanego jako przedsiębiorcę prowadzącego własną działalność gospodarczą. Wynagrodzenie z tytułu umowy o profesjonalne uprawianie piłki nożnej było wypłacane na podstawie faktur wystawianych przez zawodnika.

W ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał odwołanie za nieuzasadnione. Podniósł, że kontrakt o profesjonalne uprawianie piłki nożnej jest co do zasady nienazwaną umową o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia, a w myśl art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 1442 ze zm.; dalej: ustawa systemowa), osoby fizyczne świadczące pracę m.in. na podstawie takiej umowy podlegają obowiązkowym

ubezpieceniom emerytalnemu i rentowym jako zleceniobiorcy. Obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym podlegają także osoby fizyczne prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą (art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej), której definicję zawiera art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity: Dz.U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 ze zm.). Analiza czynności, do których zobowiązał się zainteresowany na podstawie umowy-kontraktu z 1 stycznia 2010 r., pozwala stwierdzić, że jego aktywność nie nosiła cech działalności gospodarczej.

Od wyroku Sądu Okręgowego apelację wniosła K. S.A. w K.. Wyrok zaskarżyła w całości, zarzucając: 1) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia mający wpływ na treść wyroku, polegający na nieuwzględnieniu, że zainteresowany prowadził działalność gospodarczą pod nazwą „M. [...]”, w ramach której nie tylko wykonywał zobowiązanie wynikające z kontraktu z Klubem, ale mógł także zajmować się działalnością inną niż sportowa (w szczególności wypożyczaniem sprzętu sportowego); 2) naruszenie art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy systemowej oraz art. 5a pkt 6, art. 10 ust. 1 pkt 2 i art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, przez przyjęcie, że z tytułu zawartego kontraktu o profesjonalne uprawianie piłki nożnej zainteresowany podlega ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie wskazanym w decyzji organu rentowego jako „zleceniobiorca”; brak przyjęcia, że z tytułu tego kontraktu zainteresowany podlegał ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność; przyjęcie, że nie może dojść zgodnie z prawem do sytuacji, w której przychody danej osoby będą traktowane na użytek prawa podatkowego jako przychody z działalności wykonywanej osobiście, a z punktu widzenia ustawy systemowej osoba taka podlega ubezpieczeniom społecznym jako prowadząca pozarolniczą działalność; 3) naruszenie art. 14 ust. 1, art. 24 ust. 1, 2 i 3, art. 30 ust. 1 pkt 4, art. 41 ust. 3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (w brzmieniu poprzedzającym wejście w życie rozdziału 3.) i wyjaśnień do podklasy 93.19.Z zamieszczonych w

załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz.U. Nr 251, poz. 1885) przez nieuwzględnienie, że zainteresowany został wpisany do ewidencji działalności gospodarczej, dane i informacje udostępniane przez tę ewidencję, w tym dotyczące przedmiotu wykonywanej działalności gospodarczej, są jawne oraz obdarzone domniemaniem prawdziwości, a podklasa 93.19.Z PKD obejmuje działalność indywidualnych sportowców; 4) naruszenie art. 65 § 1 i 2 k.c. i art. 56 k.c. przez wadliwą wykładnię postanowień kontraktu o profesjonalne uprawianie piłki nożnej, nieuwzględnienie kontekstu sytuacyjnego towarzyszącego jego zawarciu i uznanie, że brak podstaw do przyjęcia, iż 70% wypłacanego zainteresowanemu wynagrodzenia było związane ze świadczeniem usług reklamowo-marketingowych, a w rezultacie brak orzeczenia, że z tytułu wynagrodzenia uzyskanego w związku ze świadczeniem usług reklamowo-marketingowych zainteresowany nie podlega ubezpieczeniom społecznym.

Na podstawie tych zarzutów, apelująca K. S.A. wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie, że zainteresowany w związku z zawarciem kontraktu o profesjonalne uprawianie piłki nożnej nie podlegał w okresie wskazanym w decyzji (od 1 stycznia 2010 r.) ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, ewentualnie o zmianę tego wyroku przez orzeczenie, że z tytułu uzyskiwania w ramach kontraktu o profesjonalne uprawianie piłki nożnej wynagrodzenia w związku ze świadczeniem usług reklamowo-marketingowych, które wynosiło 70% całego wynagrodzenia, zainteresowany nie podlega ubezpieczeniom społecznym oraz o zasądzenie w obu przypadkach od organu rentowego na rzecz apelującej kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z 18 grudnia 2014 r. oddalił apelację K. S.A. w K..

Sąd odwoławczy podzielił i przyjął za własne ustalenia dokonane przez Sąd pierwszej instancji oraz ich ocenę prawną prowadzącą do wniosku, że zainteresowany, który jako profesjonalny zawodnik piłki nożnej świadczył usługi

sportowe wyłącznie na rzecz klubu piłkarskiego K. S.A. na podstawie łączącego go z tym klubem kontraktu, nie może zostać uznany za osobę wykonującą pozarolniczą działalność gospodarczą w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r. poz. 672 ze zm.). Sąd drugiej instancji dodatkowo zwrócił uwagę, że rozpoczęcie działalności gospodarczej przez zainteresowanego nastąpiło 1 lutego 2010 r., to jest miesiąc po rozpoczęciu wykonywania kontraktu o profesjonalne uprawianie piłki nożnej. W ocenie Sądu Apelacyjnego, dokonanie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej nie uzasadnia przyjęcia, że przez to nastąpiła zmiana tytułu ubezpieczenia. Samo zarejestrowanie działalności gospodarczej nie oznacza, że osoba wpisana w ewidencji podjęła i prowadzi taką działalność. Natomiast z poczynionych w sprawie ustaleń wynika, że zainteresowany jako profesjonalny zawodnik piłki nożnej nadal niezmiennie świadczył usługi sportowe wyłącznie na rzecz klubu K. [...] na podstawie kontraktu. Wprawdzie po dokonaniu wpisu do ewidencji działalności gospodarczej w dniu 1 lutego 2010 r. strony zawarły aneks do kontraktu, ale poza wskazaniem w aneksie M. T. jako prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą „M. [...]” oraz zobowiązaniem się przez Klub do zapłaty zainteresowanemu jako zawodnikowi wynagrodzenia podstawowego i premii meczowych w kwotach już poprzednio ustalonych wraz z podatkiem VAT, żadnych innych zmian do umowy nie wprowadzono. Nie doszło również do faktycznej zmiany zakresu i sposobu świadczenia usług sportowych przez zainteresowanego, który w dalszym ciągu zajmował się profesjonalnym uprawianiem piłki nożnej na rzecz jednego klubu piłkarskiego. Skoro zatem kontrakt o profesjonalne uprawianie piłki nożnej wykonywany od 1 stycznia 2010 r. nadal obowiązywał i jego postanowienia były realizowane, to nie można uznać, aby z dniem 1 lutego 2010 r. doszło do ustania dotychczasowego tytułu ubezpieczenia tylko dlatego, że zainteresowany został wpisany do ewidencji działalności gospodarczej.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] skargę kasacyjną wniosła K. S.A. w K., zaskarżając wyrok w całości. Skargę kasacyjną oparto na podstawach naruszenia prawa materialnego: 1) przez niezastosowanie przez Sądy obu instancji art. 9 ust. 2 oraz art. 6 ust. 1 pkt 2, 4-6 i 10 ustawy systemowej w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie i tym samym uznanie, że zainteresowany prowadzący

pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie usług sportowych powinien zostać obowiązkowo objęty ubezpieczeniem społecznym z tytułu umowy cywilnoprawnej – kontraktu o profesjonalne uprawianie piłki nożnej, do której stosuje się przepisy dotyczące umowy zlecenia, chociaż umowę zawarł ze skarżącą Spółką w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, oraz uznanie, że umowa cywilnoprawna stanowi wyłączny tytuł do podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu, podczas gdy zgodnie z brzmieniem powołanych przepisów osoba spełniająca warunki objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z kilku tytułów jest objęta obowiązkowo ubezpieczeniami z tego tytułu, który powstał najwcześniej; może być jednak dobrowolnie objęta na swój wniosek ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z pozostałych wszystkich lub wybranych tytułów lub zmienić tytuł ubezpieczeń; 2) przez niezastosowanie przez Sądy obu instancji art. 14 i art. 31 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, naruszenie istoty działalności gospodarczej i brak przyjęcia, że działalność gospodarcza jest dozwolona każdemu i na równych prawach oraz nie jest oparta na reglamentacji, lecz tylko na jej ewidencji; 3) przez niewłaściwe zastosowanie art. 20 oraz art. 22 Konstytucji RP, wyrażające się w naruszeniu zasady swobody działalności gospodarczej przez „narzucenie” skarżącemu rodzaju umowy, którą zawarł z zainteresowanym, w tym ograniczenie wolności prowadzenia działalności gospodarczej zarówno przez skarżącego, jak i zainteresowanego oraz naruszenie art. 2 Konstytucji RP, przez jego niezastosowanie i tym samym naruszenie konstytucyjnej zasady poszanowania wolności i praw jednostki, a także działanie wbrew sprawiedliwości społecznej.

Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku, a także o uchylenie w całości poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji, i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania uzasadniono istnieniem w rozstrzyganej sprawie istotnego zagadnienia prawnego polegającego na ustaleniu, czy - jeżeli zainteresowany był zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą od 1 lutego 2010 r. na podstawie wpisu do Centralnej

Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej RP i w ramach tej działalności odprowadzał obowiązkowe składki ubezpieczeniowe do ZUS, a także w ramach prowadzonej działalności gospodarczej dokonywał rozliczeń ze skarżącą (K. S.A.) wystawiając faktury VAT za świadczone usługi sportowe – zwłaszcza że podstawową działalnością prowadzona przez zainteresowanego w spornym okresie była „pozostała działalność związana ze sportem” (PKD 93.19 Z) – to równocześnie zainteresowany powinien zostać objęty obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym z tytułu kontraktu – umowy o profesjonalne uprawianie piłki nożnej zawartej z klubem 1 stycznia 2010 r., do której to umowy stosuje się przepisy dotyczące umowy zlecenia nawet wówczas, gdy organ rentowy nie wydał względem zainteresowanego decyzji wyłączających go z ubezpieczenia z tytułu prowadzonej przez niego pozarolniczej działalności gospodarczej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jednym z elementów konstrukcyjnych skargi kasacyjnej jest wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania. Rozpatrywanie tego wniosku odbywa się w ramach procedury tzw. „przedsądu”, która sprowadza się do wstępnego zbadania skargi z punktu widzenia celowości jej rozpoznania przez Sąd Najwyższy z przyczyn, które wykraczają poza interes strony i wiążą się z interesem publicznym. Według art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Na skarżącego nałożony został obowiązek sformułowania i uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika jedynie z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich stanowi art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wniesiona w rozpoznawanej sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony istnieniem w sprawie istotnego

zagadnienia prawnego. Zagadnienie prawne, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., ma mieć poważny, istotny i uniwersalny charakter. Powinno wywoływać zasadnicze kontrowersje lub rozbieżne oceny prawne, ponadto nie zostało dotychczas rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy, a jego rozstrzygnięcie jest konieczne zarówno do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, jak i przyczyni się do rozwoju judykatury. Skarżący powinien, oprócz sformułowania zagadnienia, przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Zagadnienie to powinno być ponadto istotne z uwagi na wagę przedstawionego przez skarżącego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa. Nie może mieć zatem charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia (tak: Sąd Najwyższy w postanowieniu z 30 kwietnia 2015 r., V CSK 598/14, LEX nr 1678102).

Przedstawione przez skarżącego zagadnienie prawne nie spełnia powyższych wymagań, gdyż nie posiada waloru nowości.

Rozstrzygnięcia problemu jednoczesnego prowadzenia przez zawodnika działalności gospodarczej w postaci świadczenia usług sportowych i wykonywania kontraktu o profesjonalne uprawianie piłki nożnej dotyczyły dwa wcześniejsze wyroki Sądu Najwyższego: z 10 lutego 2016 r., I UK 65/15 (niepubl.) oraz z 16 lutego 2016 r., I UK 77/15 (niepubl.). Obie te sprawy zostały poddane rozstrzygnięciu Sądu Najwyższego w związku ze skargami kasacyjnymi wniesionymi przez skarżącą K. S.A. w K. w sprawach dotyczących zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym innych zawodników tego klubu sportowego, z którymi zawarto podobne umowy o profesjonalne uprawianie sportu, jak z zainteresowanym w obecnie rozpoznawanej sprawie.

W powołanych orzeczeniach Sąd Najwyższy wyraził pogląd, zgodnie z którym usługa zawodnika (profesjonalne uprawianie sportu) zamówiona przez klub sportowy działający w ramach spółki kapitałowej (jak w niniejszej sprawie) jest świadczona w ramach zorganizowanej przez spółkę działalności gospodarczej (sportowej), która, oprócz rywalizacji sportowej i aspektów społeczno-wychowawczych związanych z upowszechnianiem sportu, stanowi

„biznes generujący dochody” (widowiska sportowe stały się dobrze płatnym produktem, zawodnicy – „towarem” i „twarzą” reklam produktów i usług, a obiekty sportowe i transmisje z zawodów są wykorzystywane do promowania marek produktów). Choć na taki właśnie efekt ukierunkowana jest usługa zawodnika, to nie ponosi on związanego z nią ryzyka gospodarczego. Kontrakt o profesjonalne uprawianie piłki nożnej wyłącza bowiem ryzyko nieuzyskania przychodu z działalności, skoro gwarantuje z tego tytułu stałą kwotę (wynagrodzenie zawodnika nie jest uzależnione od ekonomicznego ryzyka). Działa on więc właściwie bez ryzyka co do popytu, konkurencji czy ostatecznego rezultatu własnego przedsiębiorstwa, nie stwarzając w tym zakresie również pola do odpowiedzialności wobec osób trzecich. Jego działalność nie ma też przymiotu samodzielności, skoro (biorąc pod uwagę postanowienia spornego kontraktu) zawodnik działa w ramach struktury organizacyjnej spółki (klubu), w sposób podporządkowany w zakresie miejsca, czasu i rodzaju wykonywanych czynności.

W przywołanych wyrokach przypomniano ponadto, że immanentną cechą prowadzenia we własnym imieniu działalności gospodarczej jest także ponoszenie kosztów tej działalności, co wiąże się z jej prowadzeniem w sposób zorganizowany (a więc wymagający też nakładów umożliwiających taką aktywność). O zorganizowaniu działalności gospodarczej nie świadczy bowiem jedynie jej forma organizacyjno-prawna (zob. W.J. Katner, Prawo o działalności gospodarczej. Komentarz. Orzecznictwo. Piśmiennictwo, s. 21-22), czyli dokonanie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej czy rejestru przedsiębiorców KRS. Organizacji tej nie można bowiem sprowadzać wyłącznie do płaszczyzny formalnej, gdyż ma ona swoje odzwierciedlenie również w płaszczyźnie materialnej (zob. M. Szydło, Swoboda działalności gospodarczej, Warszawa 2005 r., s. 48-55 oraz wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 26 września 1996 r., II FSK 789/07, LEX nr 495147).

Zorganizowanie działalności gospodarczej w płaszczyźnie materialnej odbywa się zatem przykładowo przez: zapewnienie kapitału, lokalu, środków biurowych, maszyn, sprzętu, technologii, zatrudnienie pracowników, przedsięwzięcie działań o charakterze marketingowym (informacja, reklama) oraz, ogólnie rzecz ujmując, przez podejmowanie działań zmierzających do uzyskania i

utrzymania wymaganych kwalifikacji niezbędnych ze względu na rodzaj wykonywanej działalności.

Jak wynika z treści i faktycznej realizacji zawartego kontraktu, prawidłowe wykonanie umowy przez zainteresowanego wymagało odpowiedniej formy fizycznej zawodnika zapewnianej przez: treningi prowadzone przez profesjonalnego trenera (z udostępnieniem obiektów i sprzętu sportowego), uczestnictwo w zgrupowaniach w ramach treningu (z zapewnieniem bazy hotelowo-restauracyjnej), opiekę lekarską, zabiegi odnowy biologicznej, odżywki oraz wymagało odpowiedniego stroju sportowego. Elementów tych nie można zakwalifikować jako wchodzących w zakres usługi świadczonej przez zawodnika. Wręcz odwrotnie, wchodzi one w zakres działalności wykonywanej przez Klub. W istocie to zamawiający, a nie wykonawca usługi był organizatorem i ponosił koszty całej aktywności sportowej. Nie sposób więc uznać, że to zawodnik w ramach kontraktu o profesjonalne uprawianie piłki nożnej prowadził działalność w sposób zorganizowany.

Zlecone zainteresowanemu usługi można podzielić na usługę *stricte* sportową (udział w zaplanowanej przez Klub aktywności sportowej) oraz usługę polegającą na udziale w działaniach mających na celu kształtowanie pozytywnego wizerunku Klubu (np. organizowanie zawodów sportowych dla młodzieży, kontakty z mediami, akcje społeczne związane z upowszechnianiem dyscypliny sportu, akcje charytatywne itp.) oraz akcjach promocyjnych prowadzonych przez Klub na rzecz innych podmiotów. W odniesieniu do tej drugiej usługi należy zauważyć, że zainteresowany nie wybrał dla niej formy organizacyjnej w postaci działalności gospodarczej, zważywszy że zgłoszenie do ewidencji działalności gospodarczej nie przewidywało działalności reklamowo-promocyjnej. Zresztą, gdyby nawet i tę działalność obejmowało zgłoszenie, to również nie miałaby ona cech charakterystycznych pozwalających na taką kwalifikację, skoro wszystkie poczynania zainteresowanego w tym zakresie nie były ani samodzielne, ani podejmowane we własnym imieniu i na własne ryzyko, ale stanowiły element zorganizowanej działalności Klubu.

Skoro, zgodnie z postanowieniami umowy o profesjonalne uprawianie sportu, zatrudniający zawodnika klub piłkarski był zobowiązany do organizacji treningów przy wykorzystaniu własnych obiektów i sprzętu sportowego,

zapewnienia opieki medycznej, stroju sportowego, bazy hotelowo-restauracyjnej podczas zgrupowań, to w istocie zamawiający, a nie wykonawca usługi, był organizatorem i ponosił koszty całej aktywności sportowej. Nie można więc uznać, że to zawodnik w ramach kontraktu o profesjonalne uprawianie piłki nożnej prowadził działalność gospodarczą w sposób zorganizowany i obciążony ryzykiem gospodarczym.

Podsumowując, w wyrokach z 10 lutego 2016 r., I UK 65/15 oraz z 16 lutego 2016 r., I UK 77/15 Sąd Najwyższy przyjął, że zawodnik świadczący usługi sportowe na rzecz klubu sportowego na podstawie umowy cywilnoprawnej nie spełnia przesłanek świadczących o realizacji tej umowy w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej. Tym samym tytułem ubezpieczenia społecznego tego typu osób (zawodników świadczących usługi sportowe na podstawie umowy o profesjonalne uprawianie sportu) jest umowa cywilnoprawna o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy o zleceniu. Tytułem ubezpieczenia jest zatem umowa cywilnoprawna (art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy systemowej), a nie prowadzenie działalności gospodarczej (art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej).

Zgodnie z art. 398¹³ k.p.c. Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Wynika z nich, że zainteresowany jako profesjonalny zawodnik piłki nożnej, mimo uzyskania wpisu do CEIDG, nadal niezmiennie świadczył usługi sportowe wyłącznie na rzecz klubu K. [...] na podstawie kontraktu o profesjonalne uprawianie piłki nożnej. Z tej perspektywy poza oceną Sądu Najwyższego pozostaje kwestia ewentualnej (potencjalnej) możliwości zmiany tytułu ubezpieczenia społecznego, choćby przez złożenie dorozumianego oświadczenia odzwierciedlającego się w comiesięcznym odprowadzaniu składek z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

